

Longimani Artaxerxis, quo tempore venit Esdras in urbem. Zorobabelis individuus comes fuit Nehemias. De utroque Isidor. in Ortu & Obitu SS. cap. 61. Sub Dario Rege templum Domini adificavit, muros Jerusalem extruunt, atque Israel ad pristinum statum reducunt, cultum quoque religionis jusque Sacerdotum & Levitarum restitunt. Item & ipsi in Jerusalem sepulsi quiescunt.

17. Cum summis curis propter moenium firmitatem, à se exploratam, dormisset Magnus Pompejus; ut in deditionem provocaret Jerosolymitas, qui pecuniam negaverant (ut relatam pridie n. 7.) cinxit urbem toto exercitu, sed animo desponso, moestoque ex eo quod unica civitas ejus praepediret fortunam, cujus auspicijs, seu potius amplexu, cesserat totus Oriens. Verum minimè in extremis (ut ex hinc semper abiret, nec amplius illam videret) absuit læto vultu. Ortà repente intra Urbem seditione inter contrarias factiones; quæ Hyrcani, Pompejo tradi urbem decrevit, contra nitente, quæ Aristobuli, ne Regem Romani eriperent, quem vincitum habebant. Denique victa pars Aristobuli, recessit in templum, abscisso ponte, quo civitati jungebatur; & apertæ sunt ejus portæ toti exercitui Romano, nemine eorum, qui in templum recesserant, volente admittere pacem. Raclin. ex Egesipp. 1. Excid. cap. 16. Joseph. 1. de Bell. cap. 5. ac 14. Antiquitat. cap. 8. & Genebr. Ann. 4020.

18. Licet civitas occupata à Pompejo, distributis in loca commodiora cum legionibus exercitus Ducibus; quasi nihil factum propter firmitatem murorum templi, & maxime propter hiatum, seu potius vallem, quam replere opus erat; sed opus impediabant, qui desuper erant, ita ut nihil fieret tot laboribus. Verum Pompejus cum videret Sabbatis, opus ab illis non impedi; jussit, inhibitis à prælio militibus, illis in diebus aggerem cumulare, coactis etiam Judæis Hyrcanicæ factionis, ad opus concurrere. Unde jam valle repleta, impositis aggeri turribus, admotisque machinis è Tyro allatis, florido milite Pompejus per Duce tentabat moenia. Obstabant obsessi, mirante Imperatore & illorum constantiam, & quasi nullus instaret, continuationem sacrificiorum in templo. Propugnatio extensa fuit usque in tres menses, uti videbimus 23. Maij, à n. 10.

19. Quia proximus morti, haud in Herode deferbit sævitia, ut vidimus, die 8. n. 8. Premebatur varijs languoribus, quos

referunt Joseph. 1. de Bell. cap. 21--17. Antiquitat. cap. 8. & Egesipp. 1. Excid. cap. 45. inter quos maximus, scaterere vermibus. Nil mirum: inolitum erat malum, putrida viscera. Illotunc in vinculis habebat filium Antipatrum, dignissimum multiplici morte fratricidam, immo patricidam animo, quia operibus dericiebat usus: & dum ita langueret, litteras acceperat ab Augusto, queis permittebat filium in exilium mittere, vel de medio tollere. Aliquantisper recreatus, redeuntibus doloribus, se Herodes voluit occidere; ex quo statim ululatus maximus in Regia, quali jam ageret animam. Audivit Antipater, & egredi contendens à custode arceatur, qui statim impetum filij nunciavit Herodi, quo hic furore percitus, Antipatrum jugulari jussit, quinque diebus antequam moreretur; cujus cadaver obscurè sepultum est in Herodio Castello (de quo Adrichom. in Juda, n. 148.) Idem qui supr. & ibid. & Petr. Comest. Histor. Evangelic. cap. 17.

20. Anno Salvatoris N. 33. signatur à Placentino parabola Filij Prodigij, ex Luca, cap. 15. & ann. seq. à Bernard. Lamy, alia de debitore decem millium talentorum, quo Magister cœlestis docuit, injurias condonandas esse. Ibid. cap. 17. & Matth. 18. Sic ergo, verum nescio, quo fulcro hoc in tempore, atque die præfigantur. Ab Alapide in Chronotax. n. 37. & alijs, memorantur in Augusto, post Domini transfigurationem.

21. Roma, ab aliquibus Regifugium in Urbis libertatem recolitur: sed ut diximus hujusmodi festum celebrabatur, die 24. & 28. Eodem die templum dicatum Romulo & Remo, sive Remo & Quirino. Arbitror fratris titulum adjunctum hac in die, quippe soli Romulo aut Quirino jam erectum, die 18. ut vidimus à n. 10. Marlian. cap. 35. & in Epitom. 3. cap. 11. Antiquissimum templum, & ejus porticus dua columna, nunc Divis Cosma & Damiano. P. Victor Remi fuisse significat: alij, Romuli, sive Quirini & Remi: idque à Corvilio Consule, victis Sannitibus dedicatum est, atque spolijs innumeris hostium exornatum: quorum tanta fuit copia, ut non modo templum hoc & forum, sed cæteris templis divideretur. At de eo intellexisse arbitror, cui ad radices Palatini montis locum dedimus. Hoc autem habet primam partem circularem cum testudine & foramine, sicut Pantheon, aneas quoque valvas, quæ prius signis, æreisque ornamentis erant conspicua: sed quæ olim ad ornatum, nunc tantum ad claudendum, facta esse videntur. Origo alia signatur à Petro Alexandrin. in Chronic. pag. 259. Romulus fra-

Antipater occiditur à patre Herode.

Christi gesta.

Templum Romulo & Remo.

Forma & ornatus.

Traditur Jerusalem Pompejo.

Quis templum obsidet.

Incenditur & restauratur.

tre interfecto, malè apud cives audivit, & populus in illum commovebatur, quin ulla arte placare valeret. Unde de seditionum causa interrogatum Oraculum, respondit: Quod nisi frater, quem occiderat, assideret folio regio, nullum dissidiorum finem fore. Ergo fratris statuam, quæ referret ejus vultum & formam ex auro fieri curavit, & illam in sella Curuli, qua ipse sedebat, posuit; sicque deinceps assidente illi fratre, terræ etiam tremor conquievit. Sic intestinæ seditiones sedata, & si quid ediceret, tanquam suo & fratris nomine id faceret, hac formulâ utebatur. Jubemus, Sancimus. Huc alludere videtur Virgilius, canens, 1. Æneid. v. 296.

Remo cum fratre Quirinus Jura dabunt.

Cogitatio est etiam Ludov. La-Zerda, quem videlis hic num. 3.

22. Templum hoc igne de coelo tactum. Ignis ab occasu ad ortum trajecit, & inter alia templum Quirini incendit, solque totus defecit. Dio, lib. 41. In adventu Gallorum etiam templum igni traditum. Plutarch. in Camill. & Cicer. 1. de Divinat. Valerius verò Maxim. 1. cap. 8. n. 11. oggannit: Possunt miraculorum loco poni, quod deus sacrorum Saliorum; nihil in eo præter lituum Romuli integrum reperitum est. Adi 5. Januar. n. 7. Restauravit post Augustus, & atrium septuaginta columnis ornavit. Dio lib. 54. Alij, haudquaquam per Quirini templum, Romuli intelligunt, sed Martis, cognomento Quirini; cujus in hac die sacra fiebant sub nomine Necys, seu Netonis, cujus imago radijs ornata erat, uti Hispani maxima religione celebrabant. Macrobi. 1. Saturnal. cap. 19. & Lacedæmones pro hasta thyrsium ei tanquam insigni apponebant. Ibid. Siccinæ haud mandata diritas, sed dissimulata, aut occulta crudelitas. Thyrsus (ait idem ibid.) quid aliud quam latens telum; cujus mucro hederâ lambente protegitur?

23. Hac de causa, Albricus in Deorum imagin. n. 3. inquit: Ejus figura tanquam hominis furibundi, in curru sedens, armatus lorica & cæteris armis offensivis & defensivis: qui & galeam habebat in capite & flagellum in manu portans, accinctusque mucrone. Currus verò ejus ab equis rabidis trahi videbatur. Ante illum lupus ovem portans, videbatur. Iste enim Mavors est, id est, mares vorans; eò quod bellorum Deus dicitur: & quia Romani fratres geminos, primos Urbis fundatores, Romulum & Remum, Martis filios esse sinxerunt; ideo sub ejus curru, ipse Romulus pictus est, qui fratrem Remum occidebat. Videlis die 12. num. 13. & Kircher.

Tom. I. Ephem.

Incenditur & restauratur.

Romuli lituus.

Mars Necys & Neton.

Imago Necys.

Quid Thyrsus?

Alia imagines.

Tom. 1. Oedip. Copt. Syntagm. 5. cap. 2. qui inter templa Chinentium enumerat Martis radiantis: unde patet dictum Planetæ, cujus imago serpens, capite numbo vallato radiorum: apud eundem, Tom. 2. p. 2. Clafs. 11. cap. 6. Ex sacrificio inter Thulæ insulæ acolas liquet truculentia. Victimarum potissimum fuisse (ait Gyrard. Syntagm. 17. n. 97.) virum quempiam, quem primum in prælio cepissent, Marti sacrificare; ut quem Deorum maximum ducerent. Ea est apud hos immolandi consuetudo; ut non solum hostiam mactent, sed in arbore vivam hanc prius suspendant, indeque inter senticetæ & vepres projectam, sic varijs ac miseris modis excruciendo conficiunt. Ferè idem vidimus die 1. n. 9. & 10. à n. 18.

24. In Sparta nex Pausaniæ Regis, filij Gleombroti. Diar. Græc. Hic profecto vir insignis, sed varius ad virtutes & vitia. Per illum illustrissima victoria de Persis apud Plataas, qua liberata Græcia, interfecto Mardonio cum trecentis millibus Persarum; uti dicitur, 3. Augusti. Hac victoria elatus cuncta miscere coepit, & majora animo ambitiosè concipere. Ipse tunc tripodem aureum ex præda cum arrogantia, & invidia Ducum Atheniensium, Delphico dicavit Apollini. Byzantio feliciter expugnato, Persas Regis propinquos, quasi effugissent, clam remisit Susas Xerxi, cum epistola hujusce tenoris: Pausaniæ Dux Sparte, quos Byzantij ceperat, postquam propinquos tuos cognovit, tibi muneri mittit, seque tecum affinitate conjungi cupit: quare si tibi videretur, des ei filiam tuam nuptum. Id si feceris, & Spartam & cæteram Græciam sub tuam potestatem se adjuvante redacturum pollicetur. Gavisus est voto: & desponsatâ sibi filiâ Regis Persarum, insolescebat fastu. Præsentit Sparta, & à castris revocatus, accusatus capitis, absolvitur, & ad classem denuò remissus est. Ut redijt, jam non callidè, sed dementer non solum mores patrios, sed etiam cultum mutavit: apparatu regio utebatur, & veste Medicâ, quem satellites sequebantur. Epulabatur more Persarum, abdicatâ Spartæ frugalitate, superbè respondens, & crudeliter imperans. Proditio cognita interceptis ejus litteris ad Artabazum, Persarum Satrapam: ille ut comprehenderetur, insidias intelligens; in eadem Minervæ Chalcidicæ confugit, ubi obstructis muro foribus, demolitoque tecto, quo facilius interiret sub dio; fame perijt. Ut mater cognovit, prima laterem in ostio templi posuit, atque calce agglutinavit; ne educi ex asylo

Sacrificium truculentum.

Gesta Pausaniæ, Spartæ Regis.

Ejus in Græciam prodiitio.

Fastus & insolentia.

Proditio cognoscitur & occiditur, incipiente matre.

filius possit, atque simul patriæ proditor, ut par erat, necaretur. *Æmil. Probus, de Græcis Imperator. in eo, Diodor. Sicul. 11. num. 265. Thucydid. lib. 1. n. 109. & Herodot. 9. à n. 4. Cùm moreretur Pausanias, lapis de cœlo cecidit, magno naturæ miraculo. David. Origan. Ephemer. Briet. V.C. ann. 287. signat duntaxat annum. & Plin. 7. cap. 58. Olympiadem respondentem. Quid & quomodo lapsus lapidis divinaverit Anaxagoras, dicendum, 28. Octobr. Vide 3. Mart. num. 35.*

25 De ejus sepulchro diximus, die 13. n. 25. Templum quò inclusus & reclusus, erat sacratissimum (Minervæ Chalcidicæ, cuius sacra post Romam evecta, uti dicemus, 19. Septembr.) inviolabile. Unde quia semianimis Pausanias è sacrario extractus, ut alibi moreretur; Minerva in Spartanos exarsit: ab illisque consulto Delphico Apolline, respondit; Deæ restitutum iri supplicem. At illi cum nullo possent pacto perficere, quippe in pulverem redactus; duas ex ære statuas Pausaniæ extructas, in templo Minervæ dedicarunt. *Diodor. Sicul. d. n. 266. & Pausanias, cap. 99. Hic observat ibid. nonnunquam supplicibus profuisse Minervæ Chalcidicæ asylum, præter Pausaniam, qui impunitatem obtinere nunquam meruit puellæ occisæ, estò in Arcadiam profectus ad lustratores in templo Jovis. Accidit, quòd virginis Byzantiæ amore ductus, ambiret. Perducta est ad eum somno jam capto, lucernâ extinctâ. Ille repente strepitu excitatus (cùm perpetua animi turbatione & pavore agitaretur, sibi de prodenda Græcia consiliorum conscius) insidias suspicatus, virginem acinace disecuit. Hoc profectò crimen, quo expulsus ab asylo, & nece necis virginis pœnas luit. Videlicet Rhodigin. 30. cap. 35. Cornel. Nep. in Pausan. Polyæn. de Strateg. lib. 8. Petav. 1. p. Ration. lib. 3. cap. 6. Briet. V. C. ann. 287. denique Plutarch. de Tarda Dei vindictâ. qui articum puellæ occisæ referens, ait: Eam frequenter videbat in somnis, sibi dicentem:*

Minerva Chalcidica.

Pausaniæ status cur in ejus sanos?

Ei apparebat in somnis, quam occidit virgo.

Plutarch Tu cole justitiam: reque atque alios manes ultor.

26 Athenis extinctus penitus ostracismus Plutarch. in Alcibiad. Excogitavit ejusmodi exilium Clisthenes in civitate potens, primusque ad bovem servandum civium damnatus suffragiis: Rhodigin. 21. cap. 44. In Nicia Plutarch. ait, primum fuisse Hipparchum, quod mihi suspiciosum, quoniam qui illo prior, Theseus in Scyrum ex Athenis à civibus relegatus. Plutarch. in eo, & Alexand. Neapolit. 3. cap. 20. Hoccine de-

Ostracismus Atheniensis.

decus pœnaque haudquaquam infligebatur flagitiosis, sed viris præpotentibus, quos excellentiâ aut potentiâ nimia graves, ne vergerent in tyrannidem, ad aequalitatem popularem non satis sibi compositos cives arbitrabantur. Aristotel. 3. Politic. Vigente maxime inter Niciam & Alcibiadem discordiâ, proposito ostracismo, seu exilio decennali, quo in tempore sine dubio alteruter eam calamitatem subiturus videbatur; tunc (inquit Plutarch. in Nicia) erat inter fraudulentissimos, perfidissimæque frontis cives Hyperbolus Perithædes, nullâ ad audaciam à potentia, sed ad hanc ab illa progressus, & qui ob gloriam, qua in urbe erat, urbis esset infamia. Is eo tunc tempore tutissimum sese ab ostracismo ratus (quippe qui carcere se & compedi- bus digniorem sciret) sperans alterutro horum ejecto, sibi alterum adversarium fore; haud obscuram latitiam, quam ex eorum dissensione ceperat, ferebat, & contra utrumque populum instigabat. Itaque Nicias & Alcibiades ejus malitiâ cognitâ, clam inter se colloqui, factiones inter se conciliatas in unum corpus redegerunt: edoque effecerunt, ut neuter ipsorum, sed Hyperbolus ostracismo pelleretur: quod ut initio risum populo, jocosque movit; ita postea pessimè eos habuit, contumeliam arbitantes, quòd dignitatem supplicij tam impuro homini irrogari, imminuissent. Itaque Hyperbolus ultimus ea penâ, neque post eum quisquam alius affectus est. Ad rem Plato Comicus, de Hyperbolo:

Quis Hyperbolus?

Extinguitur ostracismus.

Plato.

Statua Egles athlete.

Mutus loquiuur.

Passus quidem est suis bene digna moribus: Sed se, suis indignaque stigmatibus tulit. 27 Eodem in die auctore Gaza, statua erecta Eglae Samio, inclyto Athletæ in Olympia victori, de quo refertur ab Aulo Gellio, quod mutus loqueretur, ut Croesi filius. Samius quispiam Athleta, nomen illi fuit Egles, cùm antea non loquens fuisset; ob similem dicitur causam loqui cepisse. Nam quum in sacro certamine sortitio inter ipsos & adversarios non bonâ fide fieret, & sortem nominis falsam subijci animadvertisset; repente in eum qui id faciebat, sese videre quid faceret, magnum inclamavit: atque is oris vinculo solutus, per omne inde vitæ tempus non turbidè, neque adhasè locutus est: lib. 5. cap. 9. & Valer. Maxim. 1. cap. 8. in Exter. num. 4.

DIES XXIV. FEBRUAR.

VI. K.

Statio 27. Luna.

Seth obiit.

Adoni-Be-zecc.

Abner in-visit David, cui Micholem tradidit.

1 **G**Rad. 4. Solis in Piscibus, qui putrealis. Dariot. & in quo statio 27. Lunæ, dicta prima germinatio, estque statio siccitatum. Kirch. 2. Oedip. Copr. class. 7. cap. 10. finitur grad. 17. Cauda Ceti vespere occidit. Junctin. K. A. Hyemat maturind. Ptol. Unicornis humi jacens supinus. Sphær. Arab. Obiit Seth, juxta Torriell. in Tabul. ann. 1042. Ad 15. Jul. n. 1. Anno secundo exitus Israël de Ægypto, cùm esset in Sina, Moyfi intimatur dispositio erectionis Tabernaculi. Exod. 40. à v. 1. juxta Genebr. & Scaliger. in K. Ridendus Reufnerus, qui astruit hodie à Noè factam extremam explorationem siccitatis terræ post diluvium, per columbam non revertam. Vid. 25. Januar. 1.

2 Anno ab hinc 1044. juxta Briet. & Turfelin. post mortem Josue primo, Duce Salmone, Calebo, vel Othoniele (de quo præclariore Expositores & Chronici ambigunt) qui tantum Principes quoad res bellicas (ut observat Torriellus in Annal. 2594. n. 2.) bellum detonuit in Chananæos & Phezeos, adjuvante factione tribu Simeon, ac supremam in interregno habente potestatem concilio Sanhedrim, cuius Princeps Phinees. Interfectis ex prævio exercitu decem millibus, sequebatur Adoni-bezec, quem reliquis superioribus copijs invenerunt juxta Regiam Bezec, in tribu Juda, uti notat Adrich. n. 65. & comprehensum detruncarunt, ejus abscisis summitatibus manuum & pedum, justissimo judicio; quia idem exercuerat cum septuaginta Principibus, quos subegerat, compellens illos siccine reliquias ciborum funere de mensa regia. Joseph. Gorionid. in Judaic. histor. Adductus ita mutilatus in Jerusalem, ut ejus deformitate filijs Juda dederetur civitas; mortuus est ibi. Judic. 7. vid. diem 27. n. 2.

3 Haud brevi tempore conciliatio filiorum Israël ex undecim tribubus fieri poterat, ut optabat David & Abner; ut relicto Isboseth, qui jam sex menses supra septennium ferè attigerat, ex quibus super Israël habenas regiminis moderabatur; transirent in partes Davidis, qui regnabat super Juda. Abner promiserat, & cunctos, incio Isboseth, conciliaverat; desiderans David videre, qui à fratre, quam secum habebat, petierat Michol. Hinc natâ occasione deauravit abitum sine fratris suspitione, ad David, spondens se Micholem ad Regem

Tom. I. Ephem.

Juda adducturum; hoccineque obsequioso velamine, sibi coram Davide consulere. Assumptâ igitur secum Michole, quam sequebatur, cui tradiderat pater, Phaltiel plorans; juxta Jerusalem in Bahurim, hunc Abner regredi iussit, & introivit Hebron, quem perhumanè cum abalienatâ conjugè suscepit David, ac regio convivio. Briet. Ann. 2985. ex 2. Reg. 3. à 15. & Joseph. 7. Antiq. cap. 1. quem sequitur Comestor, hic, cap. 5. Vide diem 28. n. 2.

4 Ab hinc ann. 75. mortuo Salomone; post justa, & super domum Juda & Benjamin, quæ adhasit ei spontè, Rege constituto Roboamo in Jerusalem; decrevit cum Regia, magnificoque apparatu transire in Sicheim, quò expectabat universus Israël (evocato ex Ægypto jam Jeroboamo, cui Ahias post Salomonem prædixerat regnum, uti dictum 18. Januar. à n. 3.) ut illum constitueret cunctorum Regem. Rabbini in Biblia, apud Bartholoc. 3. Reg. 12. 1. Joseph. 8. Antiq. cap. 3. Quidam ex proceribus in Ægyptum miserunt, qui Jeroboamum revocarent: qui cum ad eos in urbem Sicheim venisset, etiam Roboamum eodem pervenit. Haud aliò ibi ductus, nisi in odium domus David, ut ansam ex stulto Principe in sublevationem quæreret; & uti promissum, in Solum per fas vel per nefas perveniret. De gravamine tributorum quæstus est Israël, & ut consuleretur de postulatis, dilata sunt comitia usque in diem tertium, uti videbimus.

Roboam constituitur Rex Juda.

5 Die sequenti à transmigatione Jechoniæ vidit Jeremias in templo duos calathos plenos ficis optimis & pessimis, incipiente regnare Sedecia. Adrich. Ann. 3363. In malis, signato Sedecia cum ejus Principibus, à Nabucho invitè captò, atque in Babylonem ducto. In bonis, Jechonia cum Principibus ejus, spontè dedito Babylonio, juxta iussu Jeremiæ: qua de causa Deus per Evilmerodach, filium Nabuchi fuit exaltatus, & semen ejus redijt in terram Israël. Ita Hieronym. & Lyran. in Jerem. 24. à 1. & Adrichom. in Chronic. ex ipso, & Seder-Olam Zuta.

Viso Jeremiæ de ficibus bonis & malis.

6 Elapsis post hujusmodi visionem 35. annis, & post restitutionem in thronum juxta dicenda, 26. Octobr. n. 8. quatuor mensibus, in fine anni moritur Nabuchodonosor Magnus. Torriell. in Tabul. Hac in die signant Rabbini in Seder-Olam, cap. 28. & postera fuisse sepultum. Torriello placet, Anno, 3470. n. 2. mandasse Evilmerodach filio, imperij hæredi, & in dignitate successor, educere è carcere Jechoniam. Cùm pu-

Moritur Nabuchus Magnus.

An testamento ejus Jechonias educus de carcere?